

AVANDUSE VALLA KAJA

NR.4 (40)

APRILL

1999

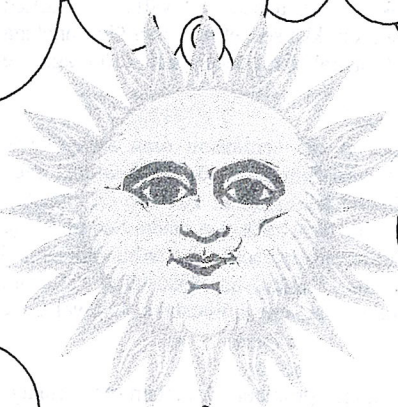
Meie ema käib lüpsmas, Karuväljal. Ta tuleb koju, siis hakkab süüa tegema. Ema on meil hea. Ta ostab kommi, saia ja leiba. Me teeme koos emaga aiatöid. Me aitame emal õue puhastada, süüa teha ja lauda katta. Emaga käime jalutamas, rattaga sõitmas. Me käime vanaema juures Tähikveres. Ja toas koristame. Me teeme koos põllutöid. Ja võtame keldrist kartuleid. Meie aitame ema - koristada, lilli korjata. Meie emal on hallid juuksed ja sinised silmad.
Lii, Allan ja Allar

Mu ema käib koolis, õpetab lastele tunde. Puhastab õues ja siis käib juuksuris. Ja siis töötab toas ja parandab koolilaste töösi. Ja siis käib ise ka koolis. Käin emaga jalutamas, ema viib mind lasteaeda. Ema on hea.
Gertu

Minu ema käib Karuväljal tööl, lüpsab lehma. Kui ta tuleb töölt, sööb kõhu täis ja hakkab tubasid koristama. Ja kui ta lõpetab, siis peseb ära. Mõnikord paneb meid poiste tuba koristama. Me koristame maja taga ja mõnikord koristame Avandusel ka, vanaema juures. Ta on käinud juuksuris. Ema ei ole mitte üldsegi kuri. Mõnikord ta ostab meile magusat.
Johannes

Emme on trennis. Ema on hea. Ta ostab poest head. Me mängime emaga koos, kaardimängu. Ma abistan ema ka. Ma mängin.
Joonas

Mu ema käib koolis, ta töötab lauluõpetajana. Me käime taga vahest jalutamas. Ma aitan ema ka, aitan tal põrandaid pesta. Ema viib mind tuttu. Ta õpetab mulle laule ja loeb muinasjutte mulle. Ema on hea, ja vahest kuri. Kui ma pahandust teen, siis ta on kuri.
Ellen-Anett



9. MAI -

EMADEPÄEV

Minu ema on hea ema. Ema teeb süüa. Vanaema hoolitseb minu eest, ema ka. Emaga käime jalutamas, Simunas käime. Autoga sõitsime Tartu. Emal on palju tööd. Ma katan temaga lauda, lilli kasvatan. Ema mängib minuga doomino mängu.
Kert

Emme lüpsab lehmi. Me koristame emaga, sööme. Mängime ka koos emaga, traktorit. Käime jalutamas. Puhkepäeval käisime poes, ostsime nätsu. emme on hea, aga kui ma lükkasin lillepoti maha, siis ta riidles minuga. Ema loeb mulle vahel õhtul raamatut ka. Emmel on rohelised silmad.
Raino

Minu emal on pikad juuksed. Ema on kindlustaja, ta kindlustab onusid ja mehi ja autosid ja maju. Ema teeb kodus süüa ja lüpsab lehma. Ta annab meile sooja piima. kui me haiged oleme, siis annab ta teed ja rohtu. Ema loeb meile Totut. Ema on vahel kuri ka, annab laksu ja tutistab. Aga ta on hea. Ta ostab meile kartulikrõpse. Me käime emaga õues. Ja käisime teletupsusid vaatamas ühes restoranis. Suvel käime rannas ja aitame marju korjata ja teeme mahla.
Allan

Ema käib tööl vallas. Kui ema koju tuleb, läheb kohe lehmi lüpsma. Kui ema tuleb tuppa, siis ta keedab süüa ja loeb raamatuid, mulle ja endale. Aitan emal tööd teha, kui tal kiire on, lüpsan lehmi, katan lauda ja aitan koogitainast teha. Ema on roheliste silmadega ja hallide juustega. Natuke hallide ja natuke valgetega. Ema on hea, vahel natuke pahandab. Suvel käime emaga lõbustuspargis ja Tartus. Me käime koos raamatukogus ja loeme ka koos.
Grete



Oma emadest rääkisid Simuna lasteaia lapsed, abiks olid kasvatajad. Kirja pani Kai Tamm

9.mail kell 14.00
Käru rahvamajas
EMADEPÄEVA PIDU

SAAGE TUTTAVAKS - AHTI RANDMERE

Alates 13. aprillist töötab vallasekretärina Ahti Randmere.

Kust kandist Sa pärit oled?

Sündinud olen Kiviõlis. Elanud kuni kümnenda eluaastani Ulvis, Rägavere tollases sovhoosis, nüüdses vallas. Viieandasse klassi läksin Rakvere 1. Keskkooli ja elasin sellest peale Rakveres, kuni tänaseni.

Millega Sa tegelesid enne Avanduse valda tulekut?

Enne siitulekut olin juhatuse liige ühes õigusteenust pakkivas firmas Rakveres ja osaliselt töötasin ka Tapa Linnavalitsuses juristina.

Miks Sa otsustasid kandideerida siia vallasekretäriks?

Tapal tundus olukord olevat selline, et mina ja sealne linnasekretär minu arvates dubleerisid teineteist. Ma tahtsin, et mul oleks rohkem võimalusi, et mul oleks huvitavam ja ma lootsin, et siin on.

Nüüdseks oled 2 nädalat tööl olnud, kuivõrd oled sisse elanud ja end siinsè eluga kurssi viinud?

Mingil määral võib juba öelda, et olen sisse elanud. Olen sellega kursis, milline minu tegelik töö siin on ja saab olema. Loomulikult vajab kogemust veel see osa, mis puudutab kohalikke olusid. Tegelikult ma nii väga tähtsaks ei peagi kohalike olude tundmist, põhiline on see, kas ma oskan minu ette sattuvaid ülesandeid lahendada. Seni, ma arvan, ma olen oma ülesannetega hakkama saanud. Ma ei pea vajalikuks, et ka teised vallavalitsuse liikmed peaksid nii väga hästi tundma kohalikke olusid, tähtsam on ikka see, et nad oma ülesannetega toime tuleksid. Kohalike olude tundmine võib mingil määral lihtsustada nende tööd, aga see on väga vähe.

Millised probleemid siin kõigepealt lahendamist ootavad?

Probleeme on siin palju. Alustades sellest, et valla ei ole senimaani oma arengukava. Lähtuvalt sellest on mingil määral segane meie tulevik. Siin peab tõsiselt kaaluma seda Väike-Maarja volikogu otsust lähikonna valdade ühendamise kohta, kas see on mõistlik lahendus või suudame meie, Avanduse vald, ka tulevikus üksi hakkama saada. See on kõige tähtsam probleem – lähituleviku arengupildi koostamine. Siis on veel väga palju väiksemaid küsimusi, neist pole võib olla mõtet nii täpselt rääkida. Tulekul on täpsustatud vallavara eeskirja vastuvõtmine volikogus, loodetavasti lähitulevikus, mis hõlbustaks vallavalitsuse tööd tunduvalt.

Sa oled linnapoiss. Mis toob Sind maale?

Kuna ma olen igalt poolt kuulnud, nagu oleks maal mingid probleemid, tahtsin oma silmaga näha, milles need probleemid seisnevad ja kas tõesti maal kohapeal ei ole võimalik neid probleeme lahendada. Üks minu tööülesanne enda jaoks ongi see, et vähemalt endale selgeks teha, kas neid probleeme on võimalik kohapeal lahendada või mitte. Ma loodan, et on võimalik, et kõik ei sõltu ainult Riigikogust või valitsusest või veel kellestki kolmandast. Muidugi väga suur ülesanne selles on vallavalitsusel, et siin töötaksid laia silmaringiga inimesed, kes näeksid tunduvalt kaugemale valla piiridest või isegi Eesti piiridest. Oleks hea, kui oleks kogemus välisriigist, mida võrrelda, minul endal selline kogemus puudub. Oleks hea, kui vähemalt ühel vallavalitsuse liikmetest oleks selline kogemus, see võiks olla selline ametnik, kes tegeleb just nimelt arenguküsimustega. Siin ongi, kui ma ei eksi, üks koht vallavalitsuses vaba, nimelt abivallavanem. Ma arvan, et sellele kohale võiks avaliku konkursi korras otsida inimese, kellel oleks sellised kogemused. See on väga raske ülesanne, sest siin ei ole võimalik talle kuigi suurt palka maksta, aga väikese palgaga siia head spetsialisti ei meelita. Kuigi mõni võib olla missioonitundest isegi tuleks.

EAKATE TEGEMISTEST EAKATE AASTAL

Meeldiv, et see aasta on vanurite olemasolu meeldetuletamiseks. Ka eakad ise peavad end teadustama ja seda, küll tagasihoidlikult, on Simuna pensionäride klubi püüdnud teha. Selle aasta esimeste kuude ettevõtmised olid veebruaris – vastlapäeva tähistamine hernesupi ja kuklitega, osavõtjaid 37. Märtsis “veini degusteerimise pärestlõuna” ja klubi eelmise aasta aruande esitamine, kohal oli 36 inimest. Aprillis käisime Roela rahvamajas kuulamas-vaatamas naljapidu, kus esinejaid oli palju ja eeskava tõeliselt lõbus. Kaksteist tantsijat Lehte Sirelpuu juhendamisel valmistuvad hoolega 5.juunil Vokas laulu-tantsupeol lustimiseks. Ka kohalikul jaaniõhtul ei jää pensionärid tuppa istuma. Plaanis on suvine ühepäevane ekskursioon ja veel muidki ettevõtmisi. Tubli osavõtja üritustest on klubi vanim liige, heatujuline ja energiline Aurelie Kaasik. Kavandatud ettevõtmistest kõige lähem on 8.mail k.14.00 Simuna kooli sööklas meie koosviibimine emadepäeva tagasihoidlikuks tähistamiseks. “Külakosti” pakub Väike-Maarja kultuurimaja näitering. On tänuväär, et kooli direktor on lubanud pensionäridel tasuta kasutada kooli sööklad koosviibimiseks ja meid on abistanud

Iseloomusta ennast mõne sõnaga?

Ma pean ennast ausaks inimeseks, otsekoheks kindlasti. Kui ma midagi arvan, siis ma ütlen selle kindlasti ka välja. Aga kui ma midagi arvan, siis olen selle arvamuse läbi kaalunud, et ei solvaks kedagi või ei puudutaks kuidagi negatiivselt. Mis veel? Ma olen küllaltki tõsine, vist. Kuigi mulle tundub, et mul on huumorimeelt, kuigi see on küllaltki terav. Minu jaoks pole miski püha, ma võin kõike naljaks keerata, mis vähegi annab. Kuid kui ma näen, et kellelegi selline nali ei meeldi, siis ma seda ka ei tee.

Mida Sulle teha meeldib?

Vabal ajal? Mingil määral olen seotud olnud muusikaga, meeldib seda kuulata ja olen ka ise teinud rokkmuusikat, osalenud ülikooliõpingute ajal Tartus isegi mitmes bändis trummi mängides. Praegu see tegevus on jäänud unarusse, kuid huvi kaasaegse rokkmuusika vastu tunnen endiselt. Hea kirjandus ei jäta külmaks. Ma ei tea kaasaegsest kirjandusest suurt midagi ja lugenud pole ka kuigi palju, aga võin öelda mõned lemmikautorid, need oleks näiteks Hesse ja Dostojevski.

Hakkad lõpetama juuraõpinguid. Kas juriidilist nõu annad?

Õpin Tartu Ülikoolis Avatud Ülikooli kaudu õigusteadust. Jäänud on veel mõned eksamid ja diplomitöö. Kujutan ette, et minu ülikooli lõpetamine lükkub selle aasta sügisesse, kevadel see veel ei õnnestu. Igasugust nõu, nii palju, kui ma oskan, olen alati valmis andma. Kui vähegi saan aidata, olen valmis küll. Ja kui ma tööülesannetega pole hõivatud. Kui vähegi on aega ja kui olen võimeline aitama, siis olen valmis seda tegema. Kindlasti.

Ega ei jäägi muud üle, kui soovida – jõudu tööle!

ka söökla personal. Rahvamaja nn. baarisaali ei ole võimalik ära mahutada kogu meie liikmeskonda ja ka paljudel on teisele korrusele saamisega raskusi.

Siit järeldus, et Simunas on vajalik rahvamaja kõigi ruumidega ja seda mitte ainult pensionäridele. Oleme aga siiski tänulikud rahvamaja juhatajale, et selleks aastaks remonditi üks väike kambrike, mis on antud kasutuseks pensionäride klubile.

Klubi nõukogu aktiivsed naised on kõik üritustega seonduva krübinal-krübinal lahendanud ja kõik raskused, sõna kõige otsemas mõttes, alati kohale tassinud.

Muidugi ei laabuks ükski ettevõtmine, kui poleks heatahtlikke abistajaid ja Avanduse Vallavalitsus on ikka rahakotti paotanud nii suuremate kui väiksemate ürituste korraldamisel.

Kevad on käes ja suvi tuleb ilus ja käesolev on meie aasta. Tunneme siis end “tähtsatena”, tuleme kokku, unustame argipäeva. Suutäis nalja, laulu ja ka jalakeerutus kulub meile ikka ära. Nägemiseni 8.mail!

Laine Pruunsild

ÜLE JA ÜMBER HALDUSREFORMI

Ühes hiljutises Sõnumilehes võis arvamuste rubriigist lugeda, et Rapla linna ja valla ühinemisküsitlus andis negatiivse tulemuse. Selles teates poleks midagi erilist, kui ei järgneks kommentaari: "Kiiresti ühinevaid valdu ootavad preemiamiljonid ei kaalu üles vallategelaste hirmu oma soojade kontorikohtade ees... pole ka lootust, et rahvas omavalitsuse odavnemisele mõtleks... haldusreformi on võimalik teha ainult ülevalt alla".

Teisisõnu – rahvas on loll ega tea, mis talle hea. Seda teavad ainult ametnikud, kes on reeglina kohaliku omavalitsuse tasandist kõrgemal. Mis kinni ei jää, saab kinni löödud. Aamen.

Ei ole midagi uut siin päikese all ja stalinliku käsumajanduse vaim lehvib meie kohal vist küll igavesti. Aga on ju alati olnud kergem käskida, kui mõelda. Kui me lähtume eeldusest – ja siiani ei pane seda ükski ametnik avalikult kahtluse alla – et vallaametnikud on olemas selleks, et oma piirkonna inimeste elu nende probleemide lahendamiseks kergemaks teha, ei saa kuidagi sellele kaasa aidata olukorra selline muutus, mille korral ühe kilomeetri asemel tuleb maha kõmpida kümme või rohkemgi. Kahtlemata võib uus olukord olla majanduslikult kasulik uuele ja suurele omavalitsusele, kuid kas ka sellele inimesele, kelle heaks ja teenimiseks see valitsus koos oma ametnikkonnaga olemas on? Tõsi, võib ju väita, et see ökonomia tuleb teisi kanaleid kaudu talle mingi hüvena tagasi, näiteks paremini püütud muru näol, kuid kas see silmailu on küllaldane kompensatsioon isiklike kulude ja ebamugavuste kasvu eest?

Jumal kõrgel, keiser kaugel. Ainult sinisilmne naiivits, kui temagi, võib arvata, et suure valla suur(tele) pealiku(tele) läheb korda tema külge käsu korras liidetud väikese vasallvalla kauge külakolka mutikese mure samavõrd, kui oma endise väikevalla töötajale, kes tahes-tahtmata nii omakandi – kui ka asjamees on ja mutikese murega juba enne seda kursis on kui see üldse jala üle vallavalitsuse ukسلäve tõsta jõuabki. Pigem taandub valdade ühendamine mitte tavakodanike huvide paremale teenimisele, kui just ametnikkonna selle osa huvide rahuldamisele, kes valdade liitmise korral saaksid endale rohkem palka, parema ametiauto ja ennekõike rohkem võimu, mis mõne asjapulga arust on ülim kõigest hüvedest.

Kui me tõesti, mitte ainult sõnades, tahame, et riigi- ja kohaliku omavalitsuse aparaat seisaks piirkonna elanike teenistuses ja mitte vastupidi, ei ole selleks kaugeltki ainus võimalus valdade käskkorras liitmine-lahutamine, eriti kui selle protsessi aluseks on Suure venna külge liitmine või logistilised spekulatsioonid põlvkondade vahel. "meie inimesed sõidavad sealt läbi kui Artur" on kirjutatud enne Väike-Maarja volikogu ühinemisetepaneku otsuse vastuvõtmist.

EESTI ON VÄGA KENA

Aprilli viimase nädala oli Simunas Norra inglise keele õpetaja **Sigrunn Askland**. Kuna olud sealses koolis ei võimaldanud tal kauemaks Eestisse jääda, kujunes programm väga tihedaks. Ühel hommikul leidis ta siiski natuke aega, et mõne sõnaga rääkida oma muljetest.

Eesti on Norrast väga erinev. Siin on nii tasane maa, meil on mäed. Aga siin on väga ilus. Mulle meeldivad siinsed inimesed, nad on väga kenad ja sõbralikud. Olen olnud paar päeva koolis, õpilased on samuti väga sõbralikud. Mulle meeldib siin. Ma ei arva, et õpilased oleks Norra õpilastest väga erinevad. Nad on natuke tagasihoidlikumad. Ja alguses kardavad minuga inglise keeles rääkida. Küllap ongi natuke hirmutav võõras keeles rääkida. Aga siinsed lapsed on väga viisakad, eriti väikesed. Nad ütlevad mulle alati "hei!", "hello!" ja "bye!", kui mind näevad. Norra inglise keele tunni korraldus on teistsugune. Me vestleme rohkem, meil on rohkem dialooge vabal teemal. Aga meie lapsed kuulevad inglise keelt iga päev televiisorist ja mängivad arvutimänge. Võib olla on norra ja inglise keel lähedasemad kui eesti ja inglise keel. Ja Norral ja Inglismaal on suhted olnud kauem. Ma arvan ka, et meie inimesed reisivad rohkem.

Ma ei teadnud Eesti koolielust enne siiatulekut peaaegu mitte midagi. Muidugi küsisin natuke Liinalt, kui tema oli Norras. Ma teadsin, et te lähete kooli 7-aastaselt ja lõpetate 16-aastaselt, et teil

maakomakeskusesse lähevad". Taandada infrastruktuuri mõiste mõnd elukondlikku teenust osutavale asutusele või bussiliinile esindab primitivistliku mõtteviisi parimaid traditsioone.

Seetõttu on raske pidada läbikaalutuks peamiselt sellistest alustest lähtuvat piirkonna haldusreformi kava, mis võib küll mõnelele vallajuhtidele isiklikult meele järgi olla, kuid mille sisuline otstarbekus lähtudes elanike reaalsest hüveolu suurenemisest vajab alles tõsist analüüsi ja mitte postuleerimist, nagu seda juba teatud ringkondades püütakse teha.

Keegi ei saa keelata naabervaldadel valitsemiskulude vähendamiseks tingimusteta ja lõpliku ühinemise asemel palgata mitme valla peale selliseid spetse nagu haridus-, sotsiaal-, ehitus- või arendusnõunik. Osta võib ka raamatupidamisteenust ja muudki, mille jaoks pole ilmingimata vaja täiskohaga OMA ametnikku.

Mõeldav on riiklike dotatsioonide sidumine kohaliku omavalitsuse valitsemiskulude tasemega I vallaelaniku kohta põhimõttel – mida kõrgemad valitsemiskulud, seda väiksem dotatsioon. See võiks tingida "vabatahtlikult-sunniviisiliselt" väikevaldu oma valitsemiskulusid ja ametnike koosseise kriitilise pilguga üle vaatama ja ühinema naabritega pigem tõsisel kui territoriaalsel alusel. Väikevalla valitsuse miinimumkoosseis vallavanema, -sekretäri ja majandusspetsialisti näol lahendaks jooksivad küsimusi, mitut kohalikku omavalitsust hõlmavate projektide ja piirkonna arengustrateegia elluviimiseks võib kaaluda nende omavalitsuste esindajatest võrdsetel alustel moodustatud koostöökomisjoni moodustamist, mis, nagu volikogudki, võiksid töötada valdavalt ühiskondlikel alustel. Siis saaks ka selline paiguti valus piirkondlik küsimus nagu koolivõrgu korrastamine lahendatud mitte jõu-, vaid tsiviliseeritud meetodeid kasutades.

Reaalse omavalitsuste vahelise integratsiooni võimalusi on palju ja need sõltuvad mitte ainult poliitiliste mängude tulemusena tehtavatest investeringutest või "uurimustest", vaid ennekõike konkreetsest situatsioonist, mis tuleneb piirkonna ajaloolisest traditsioonidest ja hõlmab olemasolevat ja prognoositavat infrastruktuuri, paikkonna asustustihedust, valitsuse regionaalpoliitilisi suundumusi ja paljut muud.

Must-valge kokku-lahku mõtteviisi asemele on aeg asuda otsuste tagamaid ja tagajärgi analüüsival mõtlemisel. Annektsionistlikul, ainult majanduslikust või logistlikust aspektist lähtuva haldusreformi tulevik on sarnaselt politseireformile, tõenäoliselt uus, järgmine haldusreform. Head mõtlemist!

Toivo Olvi

pannakse hindeid ühest viieni (meil ühest kuueni). Kõige suurem erinevus on muidugi see, et teil hakatakse hindeid panema teisest klassist, meil alles 8.klassist ning pannakse ainult viimased kolm aastat. See on väga võõras. Meil pole koolilõunat. Ja siin lapsed tervitavad õpetajat püsti tõusmisega tunni algul, meil jäävad lapsed istuma.

Toivo Olvi lisab, et programm on seatud nii, et näha inglise keele tunde erinevates koolides. Käidud on Laekvere ja Muuga koolis, ees seisab minnek Vinni-Pajusti Gümnaasiumi, et näha gümnaasiumi tundi. Seal minnakse edasi Rakverre. On ka räägitud edasise koostöö laiendamisest, kuid sellest on veel vara rääkida. Plaanid vajavad arutamist kõrgemal tasemel, seda enam, et siigisel seisavad ees kohalikud valimised nii siin kui Valles.

Suur erinevus on see, et teil on nii palju kivimaju. Norras on peaaegu kõik majad puust. Siin aga enamasti kivist, see on üllatav. Käisime kahes kirikus – eesti ja vene omas. Mulle meeldis vene kirik, see on erinev kõigest neist, mida ma siiani olen näinud. Muuga koolimaja oli väga ilus.

Karuvälja farm oli huvitav, meil nii suuri farme ei ole. Ja teie spordihall on väga ilus, ilusam kui meil. Mulle meeldib Eestis. Tõepoolest meeldib. Eesti inimesed on väga sõbralikud. Teil on väga maitsev leib. Ja teie õlu on hea.